

ÇİN'İN DÜNYANIN MERKEZİNE YOLCULUĞU "KRİTİK MİNERALLER" *

Son olarak Şili'deki Compañía General de Electricidad'ın Çin Devlet Şebeke Kurumu'na 3 milyar dolarlık satışı, Çin'in Şili'deki toplam elektrik iletim kontrolünü %57'ye çıkardı. Benzer Çin satın almaları ve projeleri şu anda şirketlerin hidroelektrik, rüzgar ve güneş enerjisi santralleri inşa ettiği Ekvador, Bolivya, Arjantin, Honduras, Peru ve Kolombiya'da ilerlemektedir. Ancak Çin'in Latin Amerika'ya yönelik enerji hamlesi altyapıyla sınırlı değil. Bu, hızla, kritik minerallerin, özellikle nadir toprak elementlerinin güvenliğini de içeren çok yönlü bir yaklaşım haline geliyor.

Pekin, Venezüella nikel madenciliğine 180 milyon doların üzerinde ve daha genel madencilik hizmetlerine 580 milyon doların üzerinde yatırım yaptı. Çin'in bakır üretiminin %55'ini oluşturan Şili ve Peru'da da benzer anlaşmalar yapılıyor. Çin'in devlete ait şirketi Chinalco, Peru'daki Toromocho ve La Bambas bakır madenlerinde ve Ekvador'da Çin destekli başka bir madende kontrol hissesine sahip. Çin'in Xinjiang TBEA şirketi Bolivya'nın lityum endüstrisinde de %49 hisse satın aldı ve bakır ve nikel gibi lityum da nadir bir toprak elementi olmasa da birçok elektrikli araç bataryasının önemli bir bileşeni olmaya devam ediyor.

Çin, Latin Amerika'da nadir toprak elementi (Rare Earth Element, REE) peşinde koşarken, nadir toprak elementi ekstraksiyonu ve rafinesi konusunda zaten küresel bir tekel olduğunu iddia ediyor. REE'ler 21. yüzyıl teknolojisinin yapı taşlarıdır ve Çin, tedarik zincirinin her aşamasını kontrol altına almak, altyapı kurmak ve bölgesel pazarlarını diğer uluslardan çok daha önce seçmek ve ele geçirmek için agresif bir şekilde hareket ediyor.

Şu anda Çin, sınırları içinde küresel REE maden cevherlerinin şaşırtıcı bir şekilde %30'una ev sahipliği yapmakta ve dünya çapındaki nadir toprak işleme üretiminin %80'ini yönetmektedir. Maden bakımından zengin Afrika, Orta Asya ve Latin Amerika'daki ülkelere yaptıkları yatırımlar, bu oranı artırmayı hedefliyor ve bu sayede Pekin hayati önem taşıyan stratejik kaynakların küresel tedarikçisi haline gelme yolunda ilerliyor. Nadir toprak elementleri 21. yüzyılın petrolüdür.

Pekin, küresel kobalt rezervlerinin %60'ının bulunduğu Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde (DRC) kobalt madenciliğine önemli yatırımlara sahiptir. Kobalt, nadir bir toprak elementi olarak tanımlanmasa da REE'lerle 'kritik mineral' ailesindedir ve her yerde bulunan lityum iyon bataryaların birincil bileşeni olmaya devam etmektedir. Çin, DRC'deki projeleri ile artık küresel kobalt rafineri kapasitesinin %72'sini kontrol ediyor.

* "China's Journey To The Center Of The Earth - For Rare Minerals", [Forbes](#)

Avrupa ve Ukrayna'ya doğal gaz tedarik eden Rusya gibi, Çin hükümeti de REE arzlarını ekonomik bir silah olarak kullanma istekliliğini zaten göstermiştir. Japon Sahil Güvenliği, 2010 yılında Senkaku Adaları yakınlarında Çinli bir balıkçıyı gözaltına aldıktan sonra, Pekin protesto amacıyla Japonya'ya REE ihracatını kapatmıştı. Çin, bu kaldıraç kullanarak sonunda balıkçısının serbest bırakılmasını sağlamayı başardı. Bu, Çin'in komşularını zorlamak için REE kozunu son kez kullanımı olmayacaktır. Batı kendi REE arzına ve rafine etme altyapısına sahip olmazsa, bu jeopolitik kaldıraç ABD ve müttefiklerine karşı da kullanılabilir.

Kaliforniya'daki Mountain Pass Nadir Toprak Elementleri Madeni, Kuzey Amerika'daki tek entegre nadir toprak elementi çıkarma ve işleme tesisidir. Ancak, artan federal ve kurumsal ilgi göz önüne alındığında bu sayının artması bekleniyor.

ABD, Avustralya, Kanada, Yeni Zelanda ve İngiltere arasındaki iş birliğinin yanı sıra Meksika, Güney Amerika ülkeleri ve diğer önemli NATO ve NATO dışı müttefiklerle ek ortak girişimler çok önemlidir. Yine de Biden Yönetiminin, ABD'nin ve müttefiklerinin Çin'in REE yeteneklerine bağımlılığını azaltmayı planlarken, tedarik zincirinin uzunluğunu ve onun savunulabilirliğini ve ayrıca nakliye maliyetini akılda tutması gerekiyor.

Nadir toprak elementleri gelişmekte olan dünyada, Latin Amerika ve Afrika'dan Avrasya toprakları boyunca Washington ve Pekin arasında bir rekabet yaratacaktır. Bu modern altına hücumda şimdilik Pekin güçlü bir erken başlama avantajına sahip. Bunu yakalamak için, Amerikalı politika yapımcılar, nadir toprak tedarik zincirlerinin güvenliğine, bir zamanlar ham petrol ve doğal gaz ithalatlarımıza şeyl gazı öncesi dönemde davrandığımız gibi davranmalıdır yani "hayati bir ulusal güvenlik meselesi" olarak.

* "China's Journey To The Center Of The Earth - For Rare Minerals", [Forbes](#)